

Україно моя, Україно, я для тебе на світі живу...

(Лунає звукозапис пісні Тараса Петриненка „Україно!“).

Ведучий.

Благословен той день і час,
Коли прослалась килимами
Земля, яку сходив Тарас
Малими босими ногами.
Земля, яку скропив Тарас
Дрібними росами-сльозами.

Максим Рильський

1-й читець.

Україно моя, моя люба Вкраїно,
Чим я втішу тебе, чим тебе заспокою? –
Чи про те розкажу, як тебе я люблю,
А чи піснею горе твоє я присплю,
Чи слізьми розіллюсь, мов сирітська дитина, –
Скажи, моя люба Вкраїно.

Василь Симоненко

1-й ведучий. І ми разом із Максимом Рильським, Василем Симоненком, іншими письменниками нашої славної України хочемо побути на самоті зі своєю матір'ю-Батьківщиною – Україною.

2-й ведучий. Кожен визначний митець слова – справжній син своєї матері-України, залишив нам, нащадкам, свої одкровення – зізнання в любові до України.

3-й ведучий. Вслухаймося в їхнє палке, пристрасне, щире поетичне слово.

Читці.

1-й читець.

Я так її, я так люблю
Мою Україну убогу,
Що прокляну святого Бога,
За нею душу погублю.

Тарас Шевченко

2-й читець.

Ні, хто не любить всіх братів,

Як сонце Боже, всіх зарівно,
Той щиро полюбить не вмів
Тебе, кохана Україно!

Іван Франко

3-й читець.

До тебе, Україно,
Наша бездольная мати,
Струна моя перша озветься.
І буде вона урочисто і тихо лунати,
І пісня від серця поллеться.

Леся Українка

(Виконується пісня „Україночка“ - муз. Г. Татарченка, сл. А. Демиденка).

1-й ведучий. Знання мови народу, серед якого живеш, – ознака культурної, освіченої людини, знання рідної мови – священний обов'язок кожного.

2-й ведучий. Із сивої глибини віків бере початок наша мова. Шлях її розвитку – це тернистий шлях боротьби. Багато, дуже багато жорстоких літ пережила наша рідна, наша невмируща мова, мужньо витерпівши наругу, знуцання, заборони.

1-й читець.

Цареві блазні і кати,
Раби на розум і на вдачу,
В ярмо хотіли запрягти
її, як дух степів, гарячу,
І осліпити, й повести
На чорні торжища, незрячу.

2-й читець.

Ти вся порубана була,
Як Федір у степу Безрідний.
І волочила два крила
Під царських маршів тупіт мідний,
Але свій дух велично гідний,
Як житне зерно, берегла.

Максим Рильський

1-й читець. „Мово рідна! Красо моя! У тобі мудрість віків і пам'ять тисячоліть, і зойк матерів у годину лиху, і переможний гук лицарів твоїх у днину побідну, і пісня серця дівочого в коханні своїм; у тобі, мово, неосяжна душа народу - його щирість і щедрість, радощі і печалі, його труд і піт, і кров,

і сміх, і безсмертя його!“.

Сергій Плачинда

Ведучий. Видатне місце у розвитку української літературної мови посідає безсмертний полтавець Іван Петрович Котляревський.

2-й читець.

Недавно, недавно у нас в Україні
Старий Котляревський отак щебетав;
Замовк, неборака, сиротами кинув
І гори, і море, де перше витав,
Де ватагу пройдисвіта
Водив за собою, –
Все осталося, все сумує,
Як руїни Трої.
Все сумує, — тільки слава
Сонцем засіяла.
Не вмере Кобзар, бо навіки
Його привітала.
Будеш, батьку, панувати,
Поки живуть люди,
Поки сонце з неба сяє,
Тебе не забудуть!

Тарас Шевченко

Ведучий. Під геніальним пером великого Кобзаря українська мова не тільки заграла всіма своїми барвами, а й запалала гнівним вогнем протесту, заяснила великою силою любові. З вершин світової культури, з найглибших глибин людської совісті і правди він, Прометей українського слова, закликав:

Любітеся, брати мої,
Україну любіте,
І за неї, безталанну,
Господа моліте.

(Лунає мелодія „Думи мої“ на бандурі).

Читець. Тарас Шевченко. Поетичний заповіт нам, нащадкам, – „І мертвим, і живим, і ненародженим земляками моїм в Україні і не в Україні моє дружнє посланіє“. (*Читає напам'ять*).

1-й ведучий. Разом із Шевченком передові сини й дочки України в чорну ніч реакції та деспотизму владно піднесли свій сильний голос на захист українського народу, його самобутньої культури, мелодійної мови.

2-й ведучий. Іван Нечуй-Левицький, Пантелеймон Куліш, Марко Вовчок, Панас Мирний, Іван Франко, Павло Грабовський, Михайло Драгоманов, Леся Українка, Михайло Старицький, Іван Карпенко-Карий, Богдан Лепкий, Олександр Олесь, Микола Вороний, Володимир Винниченко, Володимир Самійленко...

Читці.

1-й читець

Благословенні ви, сліди,
Не змиті вічності дощами,
Мандрівника Сковороди,
З припорошілими саквами,
Що до цілющої води
Простує...

1-й читець. Уривок із повісті Богдана Лепкого „Мотря“ – першого твору-епопеї „Мазепа“.

„...До сіней увійшли дванадцять бандуристів. Старі, сивий волос на сліпі очі налізає, вуса з сорочкою ніби з одного прядива ткані. Сиділи на лавках півколом, наче їх давнина в гості до Кочубея прислала. Гетьманові фотель поставлено напроти бандуристів, гості посідали й поставали кругом, і бандуристи вдарили в струни. Великі сіни наповнилися звуками многострунними, забриніли шибки у вікнах, загомоніли дубові одвірки — пісня давнини наближалася. Тихенько й поважливо, то знову грімко й зворушливо розказували кобзарі про горе й муку козацьких бранців — невольників у чужих каторгах і темницях. Скільки їх загинуло, не вернулося до батька і матері, погибли, добуваючи слави й обороняючи волю“.

2-й читець.

Я не знаю, чи вам щось говорить бандура...
Я люблю звуки скрипки, баяну, гітари,
Мені душу Бетховеном крає рояль,
Раптом Щеміт і біль, і розвіялись чари —
Це озвалась у серці бандура моя...
Може, я це ходив бандуристом незрячим
І в бандуру всю душу народу збирав;
Може, я її співом і словом гарячим
Правду й волю здобути народ закликав...
Забрини і скажи, що це правда, бандуро!
Ми не ставили опер, не грали симфоній,

Запоріжжя і Січ, степ, козацтво і воля!
У нас стачило хисту для більших вистав:
А в оркестрі сопілка й бандура проста...
Чи жила б Україна без кобзи-бандури?
Чи світила б колись нам свободи зоря?
Чи знесли б ми без неї неволю й торттури?
Хай ридає й розкаже про це нам бандура!
Зроблять вчені колись електронну ще скрипку
Дивні звуки полинуть, послухаєш – рай!
Тільки я не захочу, і встану, і скрикну:
– Забери своє диво! Бандуру віддай!
Поверни мені ту, що з верби і ялини,
Що душа в ній народу живе й не вмира,
Ту, що з волі й тополі, і вишні й калини,
Її світу усьому послухать пора!
Може, й вам колись душу розбудить бандура.
(Виконується українська народна пісня *ни супровід бандури*).

Учитель. Приторкаючися до народної пісні, ми входимо у безмежний світ мрій, сподівань, прагнень людини, поринаємо у нелегку історію України, в традиції, обряди наших предків. Нема такої значної події в житті народу, нема жодного людського почуття, які не озвалися б чи то грізною чи ніжною струною кобзи, бандури в пісенній ліриці. Наша пісня – людська порадиця, народу совість і мораль. Українська пісня знаменита своєю винятковою мистецькою красою, яка впливає із гармонійного поєднання слів та чарівної мелодії.

(Учні виконують українську народну пісню „Ой приїхав козак з України“).

Ведучий. „Мово рідна! Арфо мого серця! Люблю зажуру пісень твоїх, і невмирущий оптимізм гумору твого, і музику слів твоїх! Скарбе мій єдиний, з тобою я найбагатший і найдужчий в світі, без тебе – перекотиполе, що його вітер несе у сіру безвість, у млу небуття. Твердине моя, і захисток, і гордість, і розрада в годину смутку!“.

Сергій Плачинда

(Учні виконують „Пісню про Україну“ Дмитра Павличка).

Матеріал використано з інтернет-джерела:

<http://mirvol.at.ua/publ/23>